

Justitiedepartementet
Straffrättsenheten
103 33 Stockholm

Yttrande över "Ett särskilt straffansvar för deltagande i en terroristorganisation" (Ds 2017:62)

(Ju2017/09803/L5)

Tingsrätten har granskat det remitterade förslaget utifrån de intressen tingsrätten har att beakta och vill framföra följande.

Allmänna synpunkter

Tingsrätten inleder med att konstatera att det straffbara området för terroristbrott redan är vidsträckt. Befintlig kriminalisering, framför allt bestämmelserna om medverkan, försök, förberedelse och stämpling i 23 kap. brottsbalken, täcker i väldigt stor utsträckning handlingar som begås inom ramen för en terroristorganisation. Förslaget om ett deltagandebrott avser en komplettering till befintligt regelverk i fall där det är oklart på vilket sätt en persons deltagande bidragit till utförandet av en viss brottslig gärning inom ramen för terroristorganisationen. Enligt tingsrättens bedömning skulle en sådan komplettering till gällande regelverk få ett förhållandevis begränsat tillämpningsområde. Det är vidare en ny och inte tidigare prövad form av kriminalisering i Sverige med svåra överväganden i frågor som rör skyddet för grundläggande fri- och rättigheter. Till det kommer att ett straffbeläggande av gärningar som kan anses tillåtna enligt den internationella humanitära rätten kan få en negativ inverkan på respekten för detta regelverk.

Sammantaget är det en komplex uppgift att, på sätt som föreslås, skapa lagstiftning som i tillräcklig mån straffbelägger det beteende som önskas kriminaliseras, utan negativa konsekvenser bl.a. med avseende på tillämpning och förutsägbarhet. Det kan därför övervägas om ytterligare utredning bör göras för att i större uträkning identifiera konkreta gärningar, utöver de som omfattas av nuvarande straffbestämmelser, som kan bidra till att terroristbrott eller annan särskilt allvarlig brottslighet begås.

Med det sagt föranleder avsnitt 7 följande påpekanden.

7. Ett särskilt straffansvar för deltagande i och samröre med en terroristorganisation

I aktuell utredning föreslås inte att några konkreta gärningar ska kriminaliseras, utan istället bl.a. det mer abstrakta att delta i terroristorganisationens verksamhet. Enligt tingsrätten kan svåra gränsdragningsproblem befaras dels i relationen mellan "att delta i terroristorganisation" och "att delta i terroristorganisationens verksamhet", dels i relationen mellan det straffbelagda deltagandet och ringa fall av deltagande. Vad gäller undantaget för ringa fall har tingsrätten förståelse för behovet av att begränsa det kriminaliserade området av deltagande, men ställer sig ändå frågande till lämpligheten eftersom undantaget motverkar syftet med lagstiftningen (dvs. att knyta kriminaliseringen till deltagandet som sådant – och inte till syftet med eller effekten av deltagandet). Gränsdragningsproblematiken innebär tillämpningsproblem och svårigheter med att förutse vilka handlingar som faller in under det straffrättsliga ansvaret. Tillämpningsproblem kan också befaras uppstå av den anledningen att utredningen valt att avstå från att införa en subsidiaritetsregel.

Tingsrätten ser avslutningsvis även problem i möjligheten att utreda och bevisa bl.a. dels omständigheter som visar på en anknytning mellan deltagandet i en terroristorganisation och organisationens verksamhet, dels omständigheter som innebär att organisationen ska definieras som en terroristorganisation, dels vilka insikter den tilltalade haft om terroristorganisationen i fråga.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Malou Lindblom, rådmannen Tomas Zander och tingsfiskalen Leo Nilsson Nannini. Tingsnotarien Andreas Bullarbo har varit föredragande.

Malou Lindblom

Andreas Bullarbo